

Vzhledem k tomu, že následující dva týdny stráví většina z vás na souvislé praxi, „realizujeme“ náš seminář na ní, a to formou pozorování, případně experimentu.

Následující tvrzení se týkají psychologických aspektů výuky. Vyberte si jedno (či několik souvisejících) a popište, jak je/není reflektováno školou (vaším vedoucím učitelem, vámi při výuce, v konkrétní třídě apod.). Také navrhněte, v kterých pozorovaných situacích, by bylo možné postupovat jinak a přiblížit se níže uvedeným cílům.

Varianta pro náročnější: Vymyslete si a realizujte experiment v intencích některého z níže uvedených přístupů a popište, jak probíhal a co z něj pro vás vplynulo.

Prosím věnujte této práci náležitou pozornost (je vlastně náhradou jednoho semináře a jednoho úkolu a „vrcholnou“ prací semináře), protože předpokládám větší objem textu, prosím tentokrát o odevzdání tištěné verze, a to nejpozději do 5. 12. (lichá skupina 5 a 6), resp. 12. 12. (sudá skupina 11 a 12). Pokud bude práce odbytá či výrazně míjející zadání vyhrazuji si právo zadat práci náhradní v rozsahu a náročnosti klasické seminární práce.

1.3 Tendence ve vzdělávání, které navozuje a podporuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

- zohledňovat při dosahování cílů základního vzdělávání potřeby a možnosti žáků
- uplatňovat variabilnější organizaci a individualizaci výuky podle potřeb a možností žáků a využívat vnitřní diferenciaci výuky
- vytvářet příznivé sociální, emocionální i pracovní klima založené na účinné motivaci, spolupráci a aktivizujících metodách výuky
- prosadit změny v hodnocení žáků směrem k průběžné diagnostice, individuálnímu hodnocení jejich výkonů a širšímu využívání slovního hodnocení

výběr z RVP ZV (znění k 1. 9. 2010)

- Projevy zodpovědnosti a poslušnosti mohou vypadat stejně. Příkazy, dohlížením na plnění zadaných úkolů vychováváme k poslušnosti. Jak vychováváme k zodpovědnosti? Cílem je vytvořit takové podmínky, aby se děti chovaly žádaným způsobem nejen proto, že musí (jsou odměňovány a trestány), ale proto, že to tak samy chtějí.
- Odměny nezlepšují výkon. Když někdo pracuje pro odměnu, dělá přesně jen tolik, kolik je k získání odměny nutné. Chce uspět tak rychle, jak je jen možno, někdy i postupem ne právě morálním, což pro děti ve vývoji znamená velké riziko. Nechtějí uspět v činnosti, ale v získání odměny. Známkování odnaučuje děti snaze překonávat sám sebe, učí je vybírat si tu nejsnazší dostačující alternativu. Činí je závislými na vnějším hodnocení. Takoví lidé si pak vybírají snazší úkoly i v případech, kdy o odměnu vůbec nejde. Děti ve škole nepotřebují odměnu, ale smysluplnost činností, možnost volby, vlastní aktivitu, spolupráci a respekt. Pak je možné obejít se bez donucovacích prostředků.
- Učení není totéž co práce, jsou to jiné procesy, a tak známky nejsou paralelou mzdy za práci. Současný systém hodnocení známkami vyvolává stres, který inhibuje proces učení. Pro práci i učení je však důležitá zpětná vazba, která hodnotí proces či výsledek, věcná informace, která nezahanbuje ani netrestá a omezuje srovnávání a následnou selekci dětí. Zároveň vytváří sebevědomí (tedy vědomí o sobě samém) a usnadňuje sebehodnocení, tj. náhled na to, co již dokážu a jak.
- Děti by měly mít ve výuce volbu v rámci určitých pravidel. Pokud si mohou činnost vybrat (z několika daných možností), vytváří se vnitřní motivace k činnosti. Pokud mají zároveň možnost volby postupu (nejsou jim předložena hotová řešení či předem dané cesty) a spolupráce s ostatními, učí se zodpovědnosti, tvořivosti, komunikaci mnoha dalším tvrdým i měkkým dovednostem bez stresu a s vědomím smyslu. Což zároveň eliminuje velké množství „kážeňských přestupků“ vznikajících kvůli nudě, nezáživnosti či nesmyslnosti činnosti, únavě, frustraci apod.

podle Nováčková, Jana: Mýty ve vzdělávání. 2012

www.svobodauceni.cz